

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 338/2022-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného GRABAN, TORMA & PARTNERS s. r. o., Kováčska 53, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9Cdo/366/2021 z 25. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 25. apríla 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Maloletý sťažovateľ sa žalobou domáhal voči trom žalovaným zaplatenia náhrady za bolesť, náhrady za sťaženie spoločenského postavenia a náhrady nemajetkovej ujmy za porušenie jeho práva na zdravie, ako aj náhrady trov konania. V priebehu konania vzal žalobu späť voči žalovanému 3, ktorý so späťvzatím súhlasil. Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) uznesením zo 7. septembra 2020 konanie voči žalovanému 3 zastavil a rozhodol, že sťažovateľ vo vzťahu so žalovaným 3 nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanému 3 nárok na náhradu trov konania nepriznal. Rovnako rozhodol, že sťažovateľ nemá nárok na náhradu trov konania

vo vzťahu k intervenientovi zúčastnenému na konaní popri žalovanom 3/ a tomuto intervenientovi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

3. Na odvolanie žalovaného 3 a intervenienta Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 11. februára 2021 zmenil prvoinštančné uznesenie tak, že žalovanému 3 a intervenientovi priznáva náhradu trov konania voči sťažovateľovi. Zároveň žalovanému 3 a intervenientovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie založené na vade podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol ako oneskorene podané. Dôvodil, že sťažovateľ bol od začatia konania zastúpený advokátom [REDAKOVANÉ] a v priebehu konania bolo okresnému súdu doručené plnomocenstvo na zastupovanie udelené advokátskej kancelárii GRABAN, TORMA & PARTNERS s. r. o. Plnomocenstvo udelené [REDAKOVANÉ] však nebolo odvolané. Napadnuté uznesenie krajského súdu bolo potom okresným súdom doručované obom právnym zástupcom. Kým [REDAKOVANÉ] bolo doručené 8. marca 2021, advokátskej kancelárii bola zásielka doručená 19. marca 2021. Najvyšší súd tak s poukazom na § 110 ods. 2 CSP, prízvukujúc, že sťažovateľ výslovne neurčil niektorého z dvoch právnych zástupcov na doručovanie písomností, konštatoval, že za deň doručenia odvolacieho uznesenia krajského súdu sťažovateľovi je potrebné považovať 8. marec 2021. Posledným dňom na podanie dovolania tak bol 10. máj 2021 (8. máj 2021 pripadol na sobotu), a preto dovolanie podané v zastúpení advokátskou kanceláriou GRABAN, TORMA & PARTNERS s. r. o., 19. mája 2021 je oneskorené.

III.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ dôvodí, že z § 110 ods. 2 CSP *in fine* možno jednoznačne (akýmkoľvek) výkladom odvodiť, že súd v prípade, ak nebol určený niektorý z viacerých právnych zástupcov na doručovanie písomností, doručuje práve a len jednému z viacerých právnych zástupcov. Ak ale okresný súd doručoval uznesenie krajského súdu obom právnym zástupcom, potom najvyšší súd mal podľa sťažovateľa podané dovolanie meritórne preskúmať a v rámci odôvodnenia *obiter dictum* vytknúť okresnému súdu nezákonné doručovanie. Sťažovateľ totiž podal dovolanie v zákonom stanovenej dvojmesačnej lehote počítanej od doručenia rozhodnutia právneho zástupcovi. Výklad, ktorý prijal najvyšší súd, by si vyžadoval, aby právny zástupca skúmal, kedy bolo rozhodnutie krajského súdu doručené druhému právneho zástupcovi, ktorý je tretím subjektom, úplne nezávislým od toho právneho zástupcu sťažovateľa, ktorý dovolanie podával. Najvyšší súd teda počítal právneho zástupcovi sťažovateľa lehotu od doručenia tretiemu subjektu, ktorý nie je jeho klientom a ktorý nezastupuje.

6. Podľa sťažovateľa okresný súd nemal doručovať rozhodnutie obom právnym zástupcom a mal tak urobiť len vo vzťahu k jednému z nich. V úzkej súvislosti s takto nesprávne procesne vykonaným doručovaním sťažovateľ stratil svoje právo na materiálny prieskum podaného dovolania, čo ústi do odmietnutia spravodlivosti.

7. Sťažovateľ argumentuje aj rozhodnutím najvyššieho súdu č. k. 1Obo/6/2017 z 18. októbra 2017.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ak je dovolanie podané včas, no dovolací súd ho napriek tomu odmietne ako oneskorene podané, nepochybne môže dôjsť k nedovolenému zásahu do základného práva na súdnu ochranu a i do práva na spravodlivé súdne konanie, pretože zákonom určený súdny orgán dovolacie námietky dovolateľa meritórne nepreskúma a nerozhodne o nich.

9. V posudzovanej veci je jadrom názorového nesúladu medzi sťažovateľom a najvyšším súdom výklad a uplatnenie § 110 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak má strana viacerých advokátov, doručí sa písomnosť tomu z nich, ktorého určí strana na doručovanie písomností. Ak strana výslovne neurčí žiadneho z advokátov, doručuje sa ktorémukoľvek z nich. Sťažovateľ nepopiera, že v konaní o jeho žalobe mal dvoch právnych zástupcov a že neurčil, ktorému z nich sa má doručovať.

10. Problém sťažovateľ vidí v postupe okresného súdu, ktorý mal v popísaných okolnostiach podľa jeho názoru doručovať iba jednému z právnych zástupcov. Totiž právny zástupca, ktorému doručoval ako druhému (GRABAN, TORMA & PARTNERS s. r. o.), nemohol mať vedomosť o tom, že prvému právnenému zástupcovi už bolo uznesenie odvolacieho súdu doručené skôr. Ústavný súd uvádza, že práve v tomto aspekte je argumentácia sťažovateľa nesprávna. Akoby „medzi riadkami“ („výklad, ktorý prijal Najvyšší súd by si vyžadoval, aby právny zástupca skúmal, kedy bolo rozhodnutie Krajského súdu doručené druhému právnenému zástupcovi, ktorý je tretím subjektom, úplne nezávislým od toho právneho zástupcu sťažovateľa, ktorý dovolanie podával“) totiž sťažovateľ vytvára právne relevantný vzťah medzi oboma právnymi zástupcami, opomína však, že ide o právnych zástupcov tej istej sporovej strany. Sťažovateľ ako sporová strana neurčil, ktorý z dvoch právnych zástupcov je určený na doručovanie písomností, v dôsledku čoho si okresný súd mohol vybrať, ktorému z nich písomnosť doručí. Vybral si [REDAKOVANÉ] a následne písomnosť doručil aj druhému právnenému zástupcovi. Ústavný súd nespochybňuje judikatúru najvyššieho súdu, podľa ktorej je v takýchto situáciách konajúci súd oprávnený doručovať iba jednému z viacerých právnych zástupcov, úloha ústavného súdu sa ale koncentruje na ochranu základných práv a slobôd. Tie si v skutkových okolnostiach sťažovateľovej veci vyžadovali, aby mal k dispozícii dvojmesačnú lehotu na podanie dovolania rovnako ako jeho protistrana v spore, prípadne ako každá iná strana civilného sporového konania. Formulovaná požiadavka však zo strany najvyššieho súdu dodržaná bola. Chýbajúca komunikácia oboch právnych zástupcov a nevyužitie oprávnenia sťažovateľa (resp. jeho zákonných zástupcov) určiť právneho zástupcu na doručovanie písomností nemôže ísť na ťarchu konajúcich súdov ani protistrany. Ak by totiž najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť (z dôvodu oneskorenosti) dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (rozhodnutia najvyššieho súdu č. k. 1Cdo/15/2018, č. k. 3Cdo/144/2017, č. k. 1Cdo/137/2016 a tiež rozhodnutie ústavného súdu č. k. II. ÚS 172/03).

11. K rozsudku najvyššieho súdu č. k. 1Obo/6/2017 z 18. októbra 2017, ktorý sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti na podporu svojich záverov cituje, ústavný súd uvádza, že v tamtojšej veci bola sporová strana zastúpená viacerými právnymi zástupcami nespokojná s tým, že konajúci súd doručoval rozhodnutie vo veci iba jednému z dvoch právnych zástupcov. Na túto námietku potom najvyšší súd ako súd odvolací reagoval odkazom „na úpravu doručovania písomností v ust. § 48a OSP, podľa ktorého ak má účastník viacerých advokátov, doručí

sa písomnosť tomu z nich, ktorého určí účastník na doručovanie písomností. Ak účastník výslovne neurčí žiadneho z advokátov, doručuje sa ktorémukoľvek z nich. Keďže v predmetnej veci je žalobca zastúpený dvomi advokátmi (JUDr. J. Tibenský a JUDr. J. Goga), pričom výslovne neurčil, ktorému z nich má súd doručovať písomnosti, súd prvej inštancie správne postupoval, keď rozsudok doručil len advokátovi JUDr. J. Gogovi.“. Inými slovami, najvyšší súd nevyslovil názor, že v prípade neurčenia jedného z viacerých právnych zástupcov je nutné doručovať iba jednému z nich. Konštatoval iba to, že nie je vadou, ak sa v popísaných okolnostiach doručí iba jednému z viacerých právnych zástupcov. Popísaná situácia a právny názor najvyššieho súdu sa však v sťažovateľovej kauze ocitá v odlišnom svetle, pretože sťažovateľ považuje za jediný správny záver, podľa ktorého sa v druhovo identifikovaných skutkových situáciách nesmie doručovať niektorému z ďalších právnych zástupcov, resp. ak sa ďalším právnym zástupcom doručí, potom je potrebné počítať zákonné procesné lehoty na podanie opravných prostriedkov od doručenia, ktoré bolo vykonané ako posledné. Takto formulovaný právny názor však nielenže nemá oporu v zákone, ale niesol by v sebe aj potenciál porušenia základného práva protistrany na súdnu ochranu na podklade záverov uvedených v predchádzajúcom odseku.

12. Z uvedených dôvodov ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní vylúčil možnosť vyhovenia ústavnej sťažnosti po jej prípadnom meritórnem prejednaní, čo je dôvod na to, aby bola odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

13. S prihliadnutím na odmietnutie ústavnej sťažnosti rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na zrušenie napadnutého rozhodnutia, vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania stratilo opodstatnenie, preto sa ním ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2022

Peter Straka
predseda senátu